

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

12538

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 27.05.2024

Sümeyye BOZ

Muş Milletvekili

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün yayınladığı Ceza İnfaz Kurumu Yönetimi El Kitabı'nda, "Hapis cezası sadece özgürlükten yoksun bırakmayı içerir, hapsedme koşulları asla ek bir cezalandırma olarak kullanılmamalıdır", "Özgürlüklerinden mahrum edilen bütün insanlara, her zaman, insanlık onuruna uygun bir şekilde ve insan olmalarından kaynaklanan onura saygı gösterilerek davranılmalıdır," sözleri geçer. Ancak Türkiye, uymakla yükümlü olduğu sözleşmeler ve kendi iç hukukunda garanti altına alınan haklar bağlamında ihlalleri ortadan kaldırmak yerine çeşitlendirerek artmasına neden olmaktadır. Cezaevlerinde yaşam hakkı başta olmak üzere mahpuslara yönelik hak ihlalleri her gün artarak devam etmektedir.

Bunlardan bir tanesi de İşkence haberleriyle sık sık gündeme gelen Iğdır S Tipi Kapalı Cezaevi'dir. 20 Şubat 2022 yılında Sezer Alan, 20 Mart 2022'de Sinan Kaya ve 25 Mayıs 2024 Ercan Çakar şüpheli şekilde hayatını kaybetmiş, cezaevi yönetimi ise olayın üzerini "intihar" diyerek kapatmaya çalışmıştır.

2022 Şubat ve Mart ayında Iğdır S Tipi Kapalı Cezaevinde intihar olayları gerçekleşmeden mahpusların aileleri ya da avukatlarıyla görüştiklerinde, gardiyanlar tarafından işkenceye maruz kaldıklarını, işkence sırasında yakalarındaki kamera ve ses sitemini kapattıklarını ifade etmişlerdi.

Iğdır S tipi cezaevi yetkilileri, 25 Mayıs'ta Çakar ailesini arayarak, "Oğlunuz intihar etti" dedi. Baba Ahmet Çakar, "intihar" haberinden 5 gün önce 20 Mayıs'ta oğlunu görmeye gittiğinde gayet sağlam ve sağlıklı olduğunu ve intihar edecek birisi olmadığını söyledi. Çakar, görüşmede oğlunun kendisine, "Bunlar, (gardiyanlar) beni öldürecek, başıma bir şey getirecek. Burada bana işkence yapılıyor. Kolumu kırdılar. Eğer bana bir şey olursa cezaevi müdürü başta olmak üzere burada bulunan gardiyanlar sorumludur" dediğini paylaştı. Vücudunda işkence izleri görüldüğü, 25 Mayıs günü cenazeyi teslim almaya gittiklerinde oğlunun cansız bedeninde işkence izlerinin olduğunu paylaşan baba Çakar, "Vücudun sağ bölümünde el izi, sırtında boydan boya kırmızılık, boynunda ise kırmızı rengi gittikçe siyahlaşıyordu. Bunların tümü işkenceye bağlı oluşan belirtilerdir" şeklinde aktarımda bulunmuştur.

Bu bağlamda;

- 1- 25 Mayıs 2024 tarihinde Iğdır S Tipi Kapalı Cezaevi yetkilerinin deyimiyile meydana gelen intihar olayı ile ilgili olarak başlatılan soruşturma'nın kapsamı ve mevcut durumu nedir?
- 2- İntihar eden mahpusun daha önce cezaevi yönetimine veya ilgili makamlara yaptığı şikayetler var mıdır? Varsa, bu şikayetler doğrultusunda ne gibi önlemler alınmıştır?
- 3- Iğdır S Tipi Kapalı Cezaevi'nde son üç yıl içinde kaç intihar vakası gerçekleşmiştir? Bu vakaların her biriyle ilgili olarak hangi adli ve idari işlemler yürütülmüştür?
- 4- Cezaevi personelinin mahpuslara kötü muamelede bulunduğu işkence ettiğine dair iddialarla ilgili olarak hangi tedbirler alınmıştır? Bu iddialarla ilgili yürütülen soruşturmalar sonucunda herhangi bir ceza veya yaptırım uygulanmış mıdır?
- 5- Cezaevinde mahpusların yaşadığı fiziksel ve psikolojik şiddet vakalarıyla ilgili olarak bağımsız denetim mekanizmaları oluşturulmuş mudur? Oluşturulmuşsa bu mekanizmalar ne kadar etkilidir ve hangi sıklıkla denetim yapılmaktadır?
- 6- Iğdır S Tipi Kapalı Cezaevi'nde intihar vakalarının yüksek olmasının sebepleri nelerdir? Bu sebeplerin ortadan kaldırılması için ne gibi yapısal ve yönetsel değişiklikler planlanmaktadır?
- 7- Cezaevindeki kameraların belirli zamanlarda kapatıldığı ve bu süre zarfında mahpuslara şiddet uygulandığı iddiaları doğru mudur? Bu iddiaların araştırılması için hangi somut adımlar atılmıştır ve sonuçları nelerdir?
- 8- Iğdır S Tipi Kapalı Cezaevi'nde mahpusların dilekçe ve şikayetlerinin göz ardı edildiği iddialarıyla ilgili olarak Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu şikayetlerin etkin bir şekilde değerlendirilmesi için hangi mekanizmalar devreye sokulmuştur?
- 9- Cezaevinde yaşanan ölüm vakalarıyla ilgili olarak uluslararası standartlara uygun bağımsız bir soruşturma yürütülmekte midir? Bu soruşturmaların sonuçları nelerdir ve kamuoyuyla paylaşılmakta mıdır?
- 10- Iğdır S Tipi Kapalı Cezaevi'nde yaşanan kötü muamele ve intihar vakalarının tekrarlanmaması için Bakanlığınızın çözüm önerileri nedir? Ve bu çözüm önerileri uygulanabilirliği ve denetimi nasıl sağlanacaktır?
- 11- Iğdır S Tipi Kapalı Cezaevi yetkilerinin deyimiyile 2022 yılında ve en son 25 Mayıs'ta gerçekleşen intihar olaylarıyla ilgili olarak, kişilerin işkence gördüklerini ailelerine ve avukatlarına söylemelerine ve aradan iki yıl geçtikten sonra aynı durumunun gerçekleşmesi tesadüf müdür? Bakanlığınızın bu duruma müdahale etmesi için daha kaç kişinin işkence görüp intihar etmesi gerekir?